

Politieke bespreekpunten koersdocument

Algemeen	
Aan	Portefeuillehoudersoverleg fysiek domein
Van	Ambtelijke begeleidingsgroep
Datum	4 januari 2021
Verspreiden	Ja
Kenmerk	21.0000052

Hieronder staan de onderwerpen benoemd waarover gemeenten of gebiedspartijen verschillen van opvatting en waar een politieke richting dient te worden gegeven.

Mobiliteit

Wegverkeer

Er is overwegend steun voor de ambitie om de groei van mobiliteit op te vangen door OV, fiets en lopen. Daarbij wordt wel de kanttekening gemaakt dat het belang van het wegennet onvoldoende naar voren komt, zoals de A1 (raad Laren, transportsector). Anderzijds zijn er ook reacties die nog meer terughoudendheid op intensivering van autoverkeer/uitbreiding van wegennet bepleiten vanwege nadelen voor milieu (Natuurmonumenten, GNR).

Ambtelijke reactie:

In het kader van het MIRT onderzoek Oostkant Amsterdam is door alle gemeenten een standpunt bepaald voor het hoofdmobiliteitssysteem (kortweg: inzet op OV, fiets en behoud doorstroming hoofdwegennet. Indien capaciteitsvergroting noodzakelijk is dan eerst A27 en vervolgens de A1, mits beter ingepast). Ook in de RSA komt dit terug. In dit licht zou de A1 prominenter benoemd kunnen worden.

Voorgestelde verwerking:

Het belang van de A1 en A27 duidelijker benoemen eendachtig genoemd MIRT standpunt.

Openbaar vervoer kleine kernen

De OV-partijen geven aan dat bij genoemde ambitie onder meer een busnetwerk nodig is met snelle, hoogfrequente lijnen om zodoende daadwerkelijk concurrent te zijn van de auto. Dit type lijnen is soms nadelig voor dunbevolkte gebieden. Ten aanzien van deze bij deze ambitie is ook de wens uitgesproken om te zorgen voor frequenter openbaar vervoer in de kleine kernen (raad Wijdemeren).

Ambtelijke reactie:

Uit het MIRT onderzoek volgt het belang voor snelle, concurrerende lijnen. Dit sluit ook aan bij de marktontwikkeling en is bewezen effectief. Dit is ook de trend in de concessie tot 2030. Dit heeft ook nadelen en als er (budgettaire) keuzes gemaakt moeten worden, dragen hoogfrequente lijnen op regionale schaal het meeste bij aan de ambities.

Echter, zoals in het koersdocument ook is benoemd: uit een gezamenlijke, regionale verantwoordelijkheid voor vitaliteit voor kleine kernen volgt ook een gezamenlijke inzet op dit punt, bijvoorbeeld door (prioritering bij) fietspaden of maatwerk. Dit geeft wel een aanzet tot dit gesprek. Hoe dit wordt ingevuld, voert te ver voor dit koersdocument.

Voorgestelde verwerking:

Geen wijziging aanbrengen op dit punt.

Woonprogramma (aantallen)

In de derde tussenstand koersdocument wordt uitgegaan van de ambitie om een complete en inclusieve regio te zijn. Als ontwikkellijn is de verstedelijking rond OV-knooppunten benoemd, hier kan dat bovenop de aantallen in de eigen bevolkingsprognose. De corporaties wijzen onder meer op het belang van verstedelijken om ook investeringen te krijgen bij het Rijk. De raad van Hilversum is er nog niet uit hoeveel men wil bouwen, maar geeft aan dat de eigen behoefte leidend is (wat overigens ook een hoger aantal dan de prognose zou kunnen zijn).

In de eerste tussenstand was een ambitie voor een fors hoger woningaantal opgenomen dan uit de autonome prognoses naar voren kwam (onder meer vanwege de plannen in Hilversum, bij Bussum-Zuid maar ook de wens van Huizen om iets aan de mogelijke krimp te doen). Thans zijn de plannen van Hilversum, al dan niet tijdelijk, afgeschaald. En daarnaast maakt de analyse voor werkgelegenheid duidelijk dat ook de werkfunctie ruimte vraagt. Daarom is de vraag: welke ambitie ten aanzien van woningbouw nemen we op? En in hoeverre willen we bij OV-knooppunten nog boven de autonome prognose inzetten?

Ambtelijke reactie:

Een expliciete ambitie voor toevoegen van een regionaal woningaantal, wat fors boven de prognoses uitgaat, ligt thans niet in de rede. De ambitie om een complete regio te zijn met voor alle groepen een passend woningaanbod geeft wel aan dat de wens om bij te bouwen er ook is. In de toelichtende tekst kan worden verwezen naar aspecten die daarbij relevant zijn, zoals de autonome prognoses en de bredere woningmarkt in de randstad of de wens in een specifieke kern. Dat zou overigens nog steeds kunnen leiden tot andere aantallen dan in de autonome prognoses.

Exacte aantallen kunnen genoemd worden in regionale programmatische afspraken (zoals een woonakkoord) of in de eigen omgevingsvisie.

Voorgestelde verwerking:

Ambitie in stand laten, alleen een betere toelichting geven.

Woonprogramma (locaties)

Focus op spoorgemeenten

Er is overwegend steun voor binnenstedelijke verstedelijking bij OV-knooppunten, maar ook signalen dat de balans teveel doorslaat naar de spoorgemeenten (raad Wijdmeren).

Ambtelijke reactie:

Gelet op de reeds bestaande plannen, wordt 80% van de woningbouw al voorzien binnen 10 minuten fietsen van een OV-knooppunt. Deze koers is dus een weergave van de eigen plannen (die ook inspeelt op de trends), waarbij er dus ook 20% niet nabij OV-knooppunten is. Op dit punt is meer toelichting nodig, maar geen andere koers.

Voorgestelde verwerking:

Toelichting verbeteren

Verdeling en locatie(eisen) sociale woningbouw

De corporaties steunen de ambitie om een complete en inclusieve regio te zijn. Ze achten drie punten daarbij van belang:

- Deze ambitie dient nadrukkelijker vertaald te worden in ruimtelijke keuzes op locatieniveau (denk aan bijv.: aandeel sociaal, parkeernormen en bouwhoogtes), bijvoorbeeld verankerd in lokale omgevingsvisies.
- Binnen de inclusieve regio kan niet elke kern een compleet en inclusief aanbod van woningen en voorzieningen bieden. Gemeenten moeten meer in overleg tot ruimtelijke keuzes komen en het doelgroepenbeleid daarop afstemmen.
De locaties rondom stations en HOV knooppunten zijn bij uitstek een goede locatie voor sociale woningbouw. Bewoners van de sociale huursector hebben minder vaak beschikking over een auto en zijn daarom meer dan gemiddeld aangewezen op OV. Wij pleiten dan ook zeker op deze locaties voor meer dan 1/3 deel sociaal gecombineerd met een lagere parkeernorm.
- Zorg voor gemengde wijken als het gaat om sociale huur, middenhuur en koopwoningen om te waken voor tweedeling en een inclusieve regio te blijven.

Ambtelijke reactie:

Het klopt dat een inclusief woningaanbod ook regionaal moet worden gezien. Er is ook benoemd dat bij concrete uitwerking zowel met de gezamenlijke opgave als de lokale kwaliteiten rekening gehouden (wordt). Keuzes over regionale verdeling van (sociale) woningbouw zijn zeker relevant maar de lokale omgevingsvisies zijn daartoe nog niet ver genoeg ontwikkeld om de lokale component hierin op dit moment in het koersdocument te kunnen verwoorden. Specifieke locaties en zaken als parkeernormen en bouwhoogten liggen zeker op het niveau van de gemeente. Wel kan in het koersdocument worden benoemd waar rekening mee moet worden gehouden.

Voorgestelde verwerking:

Geen wijzigingen aan de ambities.

Buitenstedelijk bouwen

De raad van Wijdmeren heeft aangegeven meer ruimte te willen voor buitenstedelijk bouwen. Daarentegen zijn er ook gemeenten en gebiedspartijen die hier juist op tegen zijn en de huidige formulering te ruim vinden.

Ambtelijke reactie:

In een regionaal document maakt het abstractieniveau dat een uitgangspunt voor één gemeente niet veralgemeniseerd wordt. Een voorbeeld daarvan is het buitenstedelijk bouwen. Vanuit de huidige woonvisie en de bestaande woningbouwplannen is benoemd dat zoveel mogelijk verstedelijking in waardevol landschap of natuur wordt voorkomen. Wel is de optie genoemd om met woningbouw landschappelijke opgaven te realiseren en niet ieder buitenstedelijk gebied heeft hoge natuur-, gebruiks- of landschapswaarde. Daarmee is dus in de geformuleerde principes niet per definitie buitenstedelijk bouwen uitgesloten.

Daarbij is als belangrijk principe toegevoegd dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is om kleine kernen vitaal en bereikbaar te houden en dat gezocht wordt naar maatwerkoplossingen. De zin 'Traditioneel buitenstedelijk bouwen zien we niet als oplossing' leidt tot discussie. Deze toelichtende zin lijkt te worden opgevat als de hoofdregel, maar dat is het dus niet. Bedoeld was dus tot uitdrukking te brengen dat buitenstedelijk bouwen niet de enige oplossing is voor een vitaal dorp en dat het woningaantal niet het enige is wat bepaald of een dorp vitaal is.

Voorgestelde verwerking:

Resumerend wordt voorgesteld om geen wijziging aan te brengen in de geformuleerde principes, maar wel genoemde toelichtende zin te schrappen of verbeteren.

Recreatie en natuur

In de huidige tekst is opgenomen dat: "het landschap om de stad wordt ook steeds belangrijker voor de recreatie. De natuur moet in principe toegankelijk zijn, tenzij dit echt niet kan. Daarom moet deze wel robuuster worden. Ook de ontsluiting van het landschap moet verbeteren." Dit leidt tot de perceptie dat 'stad' ziet op Amsterdam. Ook leidt dit tot reactie tot er balans moet zijn tussen recreatie en natuur (o.a. Laren). GNR en Natuurmonumenten reageren op kaartbeelden wanneer het lijkt of er nieuwe fietspaden door natuurgebieden zijn getekend (en GNR reageert specifiek ten aanzien van het 'Gebed zonder End' en Natuurmonument op vaarverbindingen).

Ambtelijke reactie:

De coronacrisis laat het belang zien van een toegankelijk buitengebied. Recreatieve beleving is ook altijd een belangrijke factor geweest in het oprichten en behouden van de buitengebieden (dit staat zo ook in bijvoorbeeld de statuten van GNR). De perceptie bij deze tekst is nu dat deze functie leidend is. Dit is niet zonder meer beoogd. Er is behoefte aan een tekst die meer balans tot uitdrukking brengt (zeker waar het natuurgebieden betreft). Daarnaast moet het gaan om het gehele buitengebied (niet alleen natuur) en wordt met 'stad' het bebouwde gebied bedoeld.

Voorgestelde verwerking:

De balans tussen recreatie en natuur laten terugkomen in de tekst, de term 'stad' vervangen voor 'bebouwd gebied'.

Toekomst veenweidegebied

Er zijn duidelijk verschillende opvattingen over de toekomst van het veenweidegebied (het huidige open weidegebied op veengrond). De opgaven worden over het algemeen herkend en erkend, maar de voorgestane uitgangspunten en oplossingen verschillen. Dit kan bijvoorbeeld het huidige gebruik voortzetten (veehouderij) zijn, al dan niet met technische maatregelen tegen bodemdaling. Of ambities voor natuur en tegengaan van CO2 uitstoot door bodemdaling als uitgangspunt te nemen. De term 'vernatten' roept in sommige gevallen zorg of weerstand op. Meest fundamentele vraag is de beoogde toekomst van de landbouw.

Ambtelijke reactie:

Er komt uit de consultatie geen evident leidend principe voor de hele regio naar voren waar men unaniem achter staat (zoals CO2 reductie of optimale biodiversiteit). Daarom wordt voorgesteld om de algemene beschrijving, die in de derde tussenstand stond, te behouden: "Gemiddeld gezien zal er een waterrijker gebied ontstaan met extensiever agrarisch gebruik, recreatieve mogelijkheden, bijzondere woon- en werkplekken en natuurontwikkeling." Vanuit de bestaande ontwikkelingen (zoals Bloemendalerpolder, schil Naardermeer, realisatie NNN) is dit een samenvatting die past bij de richting die al wordt ingezet.

Voorgestelde verwerking:

Verder wordt voorgesteld om op te nemen dat er gebiedsgericht (zoals voor de verschillende veenweidegebieden) beschouwd moet worden wat de meest kansrijke ontwikkelrichting is. Daarbij worden de aspecten genoemd die daarbij een rol kunnen spelen. Dit zijn bijvoorbeeld: bestaand gebruik en de wensen van de aanwezige gebruikers, de mate van bodemdaling, de nabijheid van een Natura 2000-gebied, de nabijheid van bebouwd gebied, de cultuurhistorische waarden, de potentie van

technische maatregelen, de waterkwaliteit, druk op watersysteem, de ambities voor biodiversiteit (NNN of anderszins) of de kansen voor andere functies.

Tegengaan klimaatverandering

In de derde tussenstand staat opgenomen dat deze ambitie wordt aangescherpt aan de hand van de regionale energiestrategie. Uit de voortgang van de Regionale Energiestrategie is inmiddels gebleken dat er weinig locaties voor windenergie of grote zonnevelden in de regio gewenst worden. De raad van Wijdemeren spreekt zich uit tegen vernatten van het veenweidegebied om CO2 te reduceren.

Ambtelijke reactie:

In de toelichting bij de ambitie stond al dat, "als er wordt gekozen voor minder opwekking van duurzame energie, dan is extra inspanning op andere mogelijkheden nodig, zoals duurzame mobiliteit, energiebesparing, reductie van CO2 uitstoot van veen." Het is lastig om exact te bepalen wat er nodig is om CO2 neutraal te worden. Het voorgaande maakt het behalen van de klimaatambities wel lastig.

Er is niet uitgesproken om deze ambitie te laten vallen, er wordt daarom voorgesteld de tekst te behouden. Dat betekent voor de gemeentelijke omgevingsvisies dat hier moet worden ingegaan op de extra inspanning op andere terreinen dan energieopwekking. Een gebiedsgerichte aanpak voor veenweide biedt de mogelijkheid om het standpunt van Wijdemeren mee te nemen.

Voorgestelde verwerking:

Geen wijzigingen aanbrengen.